

INNSPILL RUSBEHANDLING UTVALGET

mandag 29. desember 2025 13:16

Til: Rusbehandlingsutvalget
v/ Helse- og omsorgsdepartementet
Fra :Fotspora Drammen
Bruker- og pårørendedrevet forening for traumebevisst rusbehandling

Vi skriver på vegne av Fotspora Drammen, en bruker- og pårørendedrevet forening som bistår mennesker som ikke får helsehjelp, som mangler tilgang til traumebevisst rusbehandling, og som i praksis faller utenfor dagens behandlingssystemer.

For svært mange er rus ikke problemet i seg selv, men en overlevelsesstrategi. Rus brukes som selvmedisinering for å regulere indre smerte, uro, skam og traumereaksjoner – ofte etter langvarige belastninger, vold, omsorgssvikt eller tap. For mange handler rusbruk bokstavelig talt om å holde seg i live.

Fotspora Drammen representerer mennesker som ikke får traumebevisst rusomsorg i det offentlige systemet, herunder også personer som ikke fanges opp av eksisterende tilbud knyttet til NKVTS og andre nasjonale fagmiljøer.

Vi består av og representerer:

- Ungdom som har overlevd selvmordsforsøk -Pårørende som har mistet ungdom
- Personer med alvorlig rus- og traumeproblematikk som ikke får tilgang til traumebevisst rusbehandling
- Familier og nettverk som lever med konsekvensene av manglende helhetlig hjelp

I tillegg bidrar Fotspora Drammen aktivt med:

- erfaringsbasert kunnskap inn i forskning, studier innen seksuelle overgrep, voldtekt og incest hos NKVTS
- formidling av viktig informasjon fra nasjonale og internasjonale studier
- brobygging mellom forskning, praksis og levd liv

Vi bistår fagmiljøer og forskningsarbeid med kunnskap som ellers ikke fanges opp i registerdata eller kontrollerte behandlingsforløp – nemlig erfaringene til dem som blir avvist, avsluttet eller aldri får tilbud.

Forskning viser at et stort flertall av personer i rusbehandling har vært utsatt for traumer, ofte i barndom og ungdom. Samtidig behandling av rus og traumer er avgjørende for bedring. Dette er godt dokumentert, også i nyere norsk formidling av forskningen, som tydelig viser at manglende integrert behandling øker risiko for tilbakefall, forverring og tap av liv.

Likevel er traumebevisst rusbehandling fortsatt ikke normen i Norge. Mange av dem vi følger opp blir møtt med avvising, sanksjoner og fragmenterte tiltak – nettopp fordi rus forstås løst fra traumene som ligger til grunn.

Vi ser daglig hvordan systematisk stigmatisering i helse- og omsorgstjenestene bidrar til å opprettholde rus som selvmedisinering. Når mennesker møtes med mistillit, kontroll og avvising i stedet for trygghet, forståelse og relasjonell kontinuitet, forsterkes behovet for rus som regulering. Derfor må arbeid med traumer rus og arbeid mot stigma skje parallelt.

På bakgrunn av dette stiller Fotspora Drammen seg til disposisjon som kandidat til Rusbehandlingsutvalget. Vi representerer:

- direkte brukererfaring
- Pårørendeperspektivet, ungdomsperspektivet
- erfaring med konsekvensene av manglende traumebevisst rusomsorg
- erfaringsbasert kunnskap som supplerer forskning og fag

Politikk og rusbehandling som ikke tar høyde for traumer, selvmedisinering og stigma, vil fortsette å svikte dem som har det vanskeligst – og koste liv.

Vi ber Rusbehandlingsutvalget ta dette på alvor, og sikre at erfaringskompetanse fra dem som i dag faller utenfor systemet, faktisk får plass der beslutningene tas.

Med vennlig hilsen
Berit Skaug Johansen ,Fotspora Drammen
Bruker- og pårørendedrevet forening for traumebevisst rusbehandling